

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ОБЛІКОВО-ФІНАНСОВИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра фінансів, банківської справи та страхування

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Перший проректор

Дмитро БАБЕНКО

« 23 » 06 2023 р.

Гарант освітньої програми

Наталія СІРЕНКО

« 23 » 06 2023 р.

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ПЕРЕСТРАХУВАЛЬНІ ОПЕРАЦІЇ»

Галузь знань	<u>07 Управління та адміністрування</u>
Спеціальність	<u>072 Фінанси, банківська справа та страхування</u>
Освітньо-професійна програма	<u>Фінанси, банківська справа та страхування</u>
Освітній ступінь	<u>магістр</u>
Семестр	<u>3</u>
Форма здобуття освіти	<u>денна</u>
Викладач	<u>Наталія ШИШПАНОВА, канд. екон. наук, доцент, shishpanova@mnaeu.edu.ua</u>

Розглянуто на засіданні кафедри фінансів, банківської справи та страхування.
Протокол № 16 від «15» червня 2023 року.
Завідувачка кафедри

 - Наталія СІРЕНКО

Схвалено науково-методичною комісією обліково-фінансового факультету.
Протокол № 11 від «16» червня 2023 року.
Голова науково-методичної комісії

 Юлія ЧЕБАН

Схвалено на засіданні вченої ради обліково-фінансового факультету.
Протокол № 10 від «19» червня 2023 року.
Голова вченої ради

 Олександр БІЛЧЕНКО

Миколаїв
2023

1. Призначення навчальної дисципліни

Перестраховування є окремою сферою страхової діяльності. Його вважають вторинним страхуванням або страхуванням самих страховиків. Перестраховування – це самостійна галузь страхування, яка захищає безпосередньо страховика від можливих фінансових втрат у тому випадку, коли він був би змушений здійснювати виплати за укладеними договорами страхування, не маючи перестраховувального покриття.

Дисципліна «Перестраховувальні операції» спрямована на вивчення особливостей надання перестраховувальних операцій, організацію перестраховувальної діяльності, особливостей та шляхів поліпшення фінансової діяльності перестраховиків.

2. Мета навчальної дисципліни

Метою дисципліни є вивчення теорії та практики перестраховування майнових інтересів і ризиків юридичних і фізичних осіб; поглиблене вивчення механізму надання перестраховувальних послуг.

3. Компетентності

До системи компетентностей належать:

Інт К. Здатність розв'язувати складні завдання і проблеми у професійній діяльності або у процесі навчання у сфері фінансів, банківської справи та страхування, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК3. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК4. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК6. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК9. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

Фахові компетентності:

ФК1. Здатність використовувати фундаментальні закономірності розвитку фінансів, банківської справи та спеціальності (ФК) страхування у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності.

ФК7. Здатність до пошуку, використання та інтерпретації інформації, необхідної для вирішення професійних і наукових завдань у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

ФК8. Здатність застосовувати інноваційні підходи в сфері фінансів, банківської справи та страхування.

4. Заплановані результати навчальної дисципліни

ПРН1. Використовувати фундаментальні закономірності розвитку фінансів, банківської справи та страхування у поєднанні з дослідницькими та управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності.

ПРН4. Відшукувати, обробляти, систематизувати та аналізувати інформацію, необхідну для вирішення професійних та наукових завдань у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

ПРН6. Доступно і аргументовано представляти результати досліджень усно і письмово, брати участь у фахових дискусіях.

ПРН7. Вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності.

ПРН12. Обґрунтовувати вибір варіантів управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи та страхування та оцінювати їх ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів.

5.Опис навчальної дисципліни

Всього годин/ кредитів за навчальним планом – 90 год./ 3,0 кред. з них:
лекцій – 10 год./ 0,33 кред.

практичних занять – 20 год. / 0,67 кред.

самостійна робота – 60 год. / 2 кред.

Залік в 3 семестрі

Мова навчання: українська

Календарний план*

№ з/п	Найменування тем	Розподіл навчального часу, годин		
		ЛК	ПЗ	сам. робота
1	Сутність перестраховання, його необхідність і роль у суспільстві.	2	4	8
2	Методи перестраховання.	1	2	8
3	Форми проведення перестраховальних операцій.	1	2	10
4	Порядок укладання та ведення перестраховальної угоди.	2	4	8
5	Особливості перестраховання ризиків у нерезидентів.	2	4	8
6	Співстрахування та механізм його дії.	1	2	8
7	Фінансовий менеджмент і маркетинг на ринку перестраховання.	1	2	10
Всього		10	20	60
*Примітка. Проведення видів занять здійснюється відповідно до графіку освітнього процесу				

6. Порядок та критерії оцінювання

Під час вивчення дисципліни «Перестраховальні операції» здобувач вищої освіти має можливість опрацювати лекційний матеріал, виконати практичні завдання, передбачені курсом, дати відповідь на питання за кожною з тем під час практичних занять. За результатами самостійного вивчення дисципліни здобувач проходить тестування за темами курсу в системі дистанційного навчання Moodle, виконує домашні завдання.

Крім тестування та виконання індивідуальної роботи, до видів індивідуальної самостійної роботи здобувача віднесено написання статті та тез доповідей, а також участь заходах неформальної та інформальної освіти.

Проміжний та підсумковий контроль знань з курсу здійснюється шляхом написання контрольної роботи.

Всі пропущені заняття повинні бути відпрацьовані шляхом виконання всіх передбачених робіт курсу за графіком консультацій, затвердженим на кафедрі.

Без відпрацювання пропущених занять здобувач до заліку не допускається.

Поточний і підсумковий контроль знань здобувачів вищої освіти Схема поточного і підсумкового контролю знань

№ модулю	Кількість годин		Форма контролю	Кількість заходів	Оцінка		Сума	
	ЛК	ПЗ			min	max	min	max
1	10	20	Аудиторна робота:					
			- опитування	7	1	2	7	14
			- розв'язування задач	8	1,5	2	12	16
			- контрольна робота	1	1	3	1	3
			Самостійна робота:					
			<i>Обов'язкова</i>					
			- тестування в Moodle	7	2	2	14	14
			- доповідь на гуртку, конференції	1	8	10	8	10
			- опрацювання окремих питань тем	3	6	8	18	24
<i>Індивідуальна робота</i>								
- наукова стаття	1	0	12	0	12			
- тези, заходи неформальної та інформальної освіти	1	0	7	0	7			
Всього за семестр							60	100

Поточний контроль знань здійснюється шляхом проведення усного опитування, написання контрольних робіт по вивченим темам. На семінарських заняттях практикується експрес-опитування, виступи здобувачів вищої освіти, дискусії.

За всі види робіт впродовж семестру (виконання практичних завдань, тестування, опитування, контрольна робота, обов'язкова самостійна та індивідуальна робота, результати неформальної освіти тощо) здобувач вищої освіти може отримати від 60 до 100 балів.

Оцінювання знань здобувача під час практичних занять відбувається за такими критеріями: своєчасність та правильність виконання завдань з дисципліни; повнота і правильність відповіді під час усного опитування,

виконання контрольної та самостійної роботи. Під час оцінювання індивідуальної роботи здобувача враховується її вид, актуальність, правильність виконання. Під час оцінювання робіт, які винесено на обов'язкове самостійне виконання, враховується своєчасність та правильність виконання завдань робочого зошиту для самостійної роботи з дисципліни та розуміння змісту завдання і його вирішення. Під час оцінювання результатів неформальної освіти здобувача враховується відповідність напряму та змісту тематики дисципліни, актуальність, документальне підтвердження участі у заході.

Зміст лекційного матеріалу, словник основних термінів, робочі зошити для практичних занять та самостійної роботи здобувачів, індивідуальні завдання, критерії та форми оцінювання, напрями наукової роботи розміщено на сторінці дисципліни у Moodle <https://moodle.mnau.edu.ua/course/view.php?id=3293>. Графіки консультацій, проведення індивідуальних занять розміщено на сторінці кафедри <https://www.mnau.edu.ua/faculty-off/kaf-fin/>. Основними deadline залежно від виду роботи є: наступне практичне заняття, підсумковий контрольний захід зі змістового модулю, атестація, день складання заліку.

Здобувачі вищої освіти, що набрали менше 60 балів до заліку не допускаються. До складання заліку такі здобувачі вищої освіти можуть бути допущені тільки після того, як наберуть необхідну кількість балів.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти, та шкала оцінювання – залік

Сума балів за всі види освітньої діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	зараховано
82-89	B	
75-81	C	
64-74	D	
60-63	E	
35-59	FX	не зараховано з можливістю повторного складання

7. Політика курсу

Здобувач вищої освіти повинен дотримуватися Кодексу академічної доброчесності у Миколаївському національному аграрному університеті: виявляти дисциплінованість, вихованість, доброзичливість, чесність, відповідальність.

Комбінація лекцій, практичних занять, самостійної роботи, що розвивають комунікаційні та лідерські навички, а також вміння працювати у команді, консультації із науково-педагогічними працівниками. Поточне опитування, тестовий контроль, презентації, поточний та підсумковий контроль (залік).

Здобувач вищої освіти зобов'язаний відвідувати всі заняття згідно розкладу, не запізнюватися. Дотримуватися етики поведінки. Працювати з навчальної та додатковою літературою, з літературою на електронних носіях і в Інтернеті.

У разі запровадження наказом ректора університету змішаної форми навчання, вона відповідно до Положення про змішану форму навчання у Миколаївському національному аграрному університеті реалізується у синхронному режимі (оцінювання поточних результатів навчання може відбуватися у асинхронному режимі) і здійснюється у формах: самостійна робота; навчальні заняття; практична підготовка; контрольні заходи. Основними видами навчальних занять за змішаною формою навчання є: лекція, семінар, практичні заняття, лабораторні заняття, консультації та інші.

Отримання навчальних матеріалів, спілкування між здобувачем та викладачем під час змішаної форми забезпечується передачею відео-, аудіо-, графічної та текстової інформації у синхронному режимі. Під час змішаної форми використовується:

- система Moodle (<https://moodle.mnau.edu.ua/course/view.php?id=3293> – лекційний матеріал, практичні завдання, напрями наукової та творчої роботи, завдання на самостійне опрацювання);
- платформа онлайн-занять Zoom – для проведення лекційних та практичних занять, консультацій тощо;
- електронний репозитарій МНАУ – для використання інформаційних матеріалів (<https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/>);
- спілкування через електронну пошту (shishpanova@mnau.edu.ua) та телефонний зв'язок.

8. Інформаційні джерела

Навчально-методичне забезпечення з дисципліни:

1. Сіренко Н. М., Мельник О.І., Шишпанова Н.О. Страховий менеджмент: навч. посіб. Миколаїв: МНАУ, 2020. 180 с.

Законодавчо-нормативні акти:

1. Про страхування: Закон України від 04.10.2001 р. № 2745-III (зі змінами та доповненнями). Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2745-14>.
2. Про страхування: Закон України від 18.11.2021 р. № 1909-IX (введення в дію відбудеться 01.01.2024) зі змінами та доповненнями. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1909-20#Text>.
3. Про Національний банк України : Закон України від 20.05.1999 р. №679-XIV (зі змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/679-14#Text>.
4. Про фінансові послуги та фінансові компанії від 14.12.2021 р. №1953-IX (введення в дію відбудеться 01.01.2024 р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1953-20#Text>.
5. Про затвердження Положення про перестраховання у страховика (перестраховика) нерезидента: Постанова Правління Національного банку

України від 20.10.2021 р. №107 (зі змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0107500-21#Text>.

6. Про затвердження Положення про реєстрацію страхових та перестрахових брокерів та умови провадження посередницької діяльності у сфері страхування та про внесення змін до деяких нормативно-правових актів Національного банку України: Постанова Національного банку України від 30.06.2022 р. №135. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0135500-22#Text>.

Підручники (навчальні посібники), статті:

1. Sirenko N., Baryshevskaya I., Poltorak A., Shyshpanova N. State and tendencies of intergovernmental regulation in Ukraine in conditions of fiscal decentralization. *Financial and credit activity: problems of theory and practice*. 2018. vol. 2, no. 25. pp.157-164.

2. Мельник О. І., Кульбачна Л. А., Жулім М. С. Аналіз сучасного стану страхового ринку в Україні. *Modern Economics*. Миколаїв, 2018. № 7. С. 107–113. URL: <https://modecon.mnau.edu.ua/analysis-of-the-current-state-of-insurance-market-in-ukraine/>.

3. Шишпанова Н.О. Напрями активізації інвестиційної діяльності страхових компаній України. *Агросвіт*. 2019. №21. С. 59-65.

4. Шишпанова Н.О. Репутаційно-іміджевий підхід в управлінні фінансами страхових компаній. *Modern Economics*. 2019. №17. С. 252-257.

5. Боднар О. А., Хоренженко В. В., Татаренкова Ю. В. Функціонування страхового ринку України в умовах пандемії COVID-19. *Електронний фаховий журнал «Ефективна економіка»*. №10. 2020. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/10_2020/69.pdf.

6. Шишпанова Н.О., Хоренженко В.В. Взаємозв'язок обсягів страхових платежів страхових компаній України з макроекономічними показниками. *Науковий вісник Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу*. Серія : Економіка та управління. 2020. №1(21). С. 202-209.

7. Сіренко Н.М., Боднар О.А., Шишпанова Н.О. Інституціональна інфраструктура фінансового ринку: теоретико-практичний аспект. *Електронне наукове фахове видання з економічних наук Modern Economics*. №25. 2021. С.130-135. DOI: [https://doi.org/10.31521/modecon.V25\(2021\)-20](https://doi.org/10.31521/modecon.V25(2021)-20).

8. Шишпанова Н. О., Боднар О. А. Розвиток страхового ринку України в умовах трансформаційних змін. *Електронне наукове фахове видання з економічних наук Modern Economics*. №26. 2021. С.185-189. URL: <https://modecon.mnau.edu.ua/development-of-the-insurance-market/>.

Інформаційні Інтернет-ресурси:

1. Європейська організація страхування та пенсійного забезпечення (ЕІОРА): офіційний вебсайт. URL: <https://eiopa.europa.eu>.

2. Національний банк України: офіційний вебсайт. URL: <https://bank.gov.ua/>.

3. Державна служба статистики України : офіційний вебсайт. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/>.

4. Міністерство фінансів України: офіційний вебсайт. URL: <http://www.minfin.gov.ua/>.

5. Біла книга «Майбутнє регулювання ринку страхування в Україні». Офіційний сайт Національного банку України. URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/bila-kniga-maybutnye-regulyuvannya-rinku-strahuvannya>.
6. Асоціація Страховий Бізнес (АСБ) – об'єднання учасників страхового ринку України : офіційний вебсайт. URL: <https://insurancebiz.org/>.
7. Forinsurer : онлайн-журнал про технології страхування, insurtech та fintech: ексклюзивні новини страхового ринку, перестраховання, рейтинги страхових компаній та банків. URL: <https://forinsurer.com/>.
8. Національний банк України. Основні напрями Стратегії розвитку фінансового сектору до 2025 року. Проект розділів I-III. Київ, серпень 2019. URL: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/Strategy_2025.pdf?v=4.

9. Інтеграція здобувачів вищої освіти з особливими освітніми потребами

Для навчання, професійної підготовки або перепідготовки осіб з особливими освітніми потребами застосовуються види та форми здобуття освіти, що враховують їхні потреби та індивідуальні можливості. В університеті є пандус, кнопка виклику, а також особа, яка безпосередньо забезпечує інтеграцію здобувачів вищої освіти з особливими освітніми потребами.

Для здобувачів вищої освіти із особливими освітніми потребами забезпечується доступність навчання, у т. ч. за допомогою системи Moodle (<https://moodle.mnau.edu.ua>).

10. Доступ до матеріалів навчання

Методичне забезпечення курсу «Перестраховальні операції» в друкованому вигляді в бібліотеці МНАУ у вільному доступі.

Робоча програма дисципліни, її силабус та навчально-методичний комплекс дисципліни з необхідним його наповненням розташовано на офіційних ресурсах Миколаївського національного аграрного університету <https://moodle.mnau.edu.ua/course/view.php?id=3293>, <https://www.mnau.edu.ua/faculty-off/kaf-fin/>.

Силабус навчальної дисципліни
розроблено: канд. екон. наук, доцент

(підпис)

Наталія ШИШПАНОВА